ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2018)

11ο Πανελλήνιο και Διεθνές Συνέδριο «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»

Οι απόψεις των υπηρετούντων και των μελλοντικών εκπαιδευτικών που έχουν παρακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές στην εκπαίδευση για τα εργαλεία WeB 2.0.

Καλλιόπη Κωνσταντινοπούλου, Σωτηρία Λεάνδρου, Χρηστίνα Στρατογιάννη, Κωνσταντίνος Λαβίδας, Λαμπρινή Βουτσινά

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κωνσταντινοπούλου Κ., Λεάνδρου Σ., Στρατογιάννη Χ., Λαβίδας Κ., & Βουτσινά Λ. (2022). Οι απόψεις των υπηρετούντων και των μελλοντικών εκπαιδευτικών που έχουν παρακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές στην εκπαίδευση για τα εργαλεία WeB 2.0. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, *1*, 635–642. ανακτήθηκε από https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/4357

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** EKT | **Πρόσβαση:** 26/03/2026 16:04:07

Οι απόψεις των υπηρετούντων και των μελλοντικών εκπαιδευτικών που έχουν παρακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές στην εκπαίδευση για τα εργαλεία WeB 2.0.

Καλλιόπη Κωνσταντινοπούλου*, Σωτηρία Λεάνδρου*, Στρατογιάννη Χρηστίνα*, Κωνσταντίνος Λαβίδας*, Λαμπρινή Βουτσινά*
Popikwn5246@gmail.com, sotialean24@gmail.com, Lavidas@upatras.gr, xristina.st7@gmail.com, Lvoutsin@gmail.com
*(ΤΕΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Πατρών)

Περίληψη
Η παρούσα εργασία διερευνά τις απόψεις υπηρετούντων και αυριανών εκπαιδευτικών για την εκπαιδευτική αξιοποίηση των εργαλείων Web 2.0. Στην έρευνα αυτή συμμετείχαν 101 εκπαιδευτικοί που έχουν παρακολουθήσει μεταπτυχιακά προγράμματα στις επιστήμες της εκπαίδευσης. Από την ανάλυση των απαντήσεων τους προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί αυτοί γνωρίζουν και χρησιμοποιούν τα εργαλεία Web 2.0. Οι εκπαιδευτικοί φάνηκε να χρησιμοποιούν σε μεγαλύτερο βαθμό τα εργαλεία επικοινωνίας σε σχέση με τα διαμοιρασμού. Παράγοντες όπως η κατοχή πιστοποίησης ΤΠΕ και η παρακολούθηση μαθημάτων ΤΠΕ φαίνεται να εξηγεί τη χρήση εργαλείων κυρίως διαμοιρασμού. Αναφορικά με την μελλοντική αξιοποίηση των εργαλείων αυτών, οι τωρινοί και μελλοντικοί εκπαιδευτικοί δηλώνουν πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό τα εργαλεία διαμοιρασμού μέσα στην τάξη τους έναντι των επικοινωνίας. Κρίνεται αναγκαία η συνεχής επιμόρφωση και επικαιροποίηση των γνώσεων των εκπαιδευτικών ως προς την παιδαγωγική αξιοποίηση των Web 2.0. εργαλείων για να ανταποκριθούν στον πολυδιάστατο ρόλο τους.

Λέξεις κλειδιά: Εργαλεία Web 2.0, Απόψεις Εκπαιδευτικών, Αξιοποίηση.

Εισαγωγή
Με την ραγδαία εξέλιξη της επικοινωνίας και της πληροφορικής έρχεται στο προσκήνιο μια νέα γενιά εφαρμογών ως εξέλιξη του Web 1.0. Οι εφαρμογές Web 2.0. έγιναν γνωστές από τον Ο' Reily το 2004, ο οποίος τις παρουσίασε ως «μία επιχειρησιακή επανάσταση στη βιομηχανία των ηλεκτρονικών υπολογιστών που προκλήθηκε από την ιδέα της θεώρησης του Διαδικτύου σαν πλατφόρμα και την προσπάθεια για κατανόηση των κανόνων για επιτυχία σε αυτήν την πλατφόρμα» (Τσιότσιου, 2011). Με το Web 2.0. δεν αλλάζουν μόνο τα εργαλεία αλλά και ο ρόλος των ίδιων των χρηστών. Έχουμε πλέον ένα πιο δημοκρατικό διαδίκτυο όπου ο χρήστης δεν παρατηρεί πλέον παθητικά τις πληροφορίες αλλά μπορεί να τις διαμορφώσει, να δημιουργήσει νέες και ταυτόχρονα να αλληλοεπιδράσει με άλλους χρήστες (Σταμούλης, 2013; Ζδράβου, 2017; Ajjan & Hartshorne, 2008). Κάποιες από τις πιο δημοφιλής εφαρμογές του Web 2.0. είναι το Facebook, η Wikipedia και τα Web blogs (Νέφρου, Ντούσσα & Παππά, 2017).

Τα έως τώρα ερευνητικά δεδομένα υποδεικνύουν ότι η κατάλληλη εκπαίδευση και ενημέρωση μπορεί να ενισχύει το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών για αυτά. Για παράδειγμα, στην έρευνα των Sadaf, Newby και Ertmer (2012) οι φοιτητές μετά από χρήση εργαλείων Web 2.0. για πέντε συνεχόμενες εβδομάδες έμαθαν να τα χρησιμοποιούν και δήλωσαν μεγαλύτερη αυτό-αποτελεσματικότητα. Παρόμοια, στην έρευνα των Akcil και Arap (2009) οι φοιτητές που δήλωσαν ότι έχουν χαμηλές ικανότητες στην χρήση του υπολογιστή και του ιντερνέτ θεώρησαν πως μπορούν να αποκτήσουν την κατάλληλη γνώση μέσα από εκπαίδευση.

Οι εκπαιδευτικοί της έρευνας επιλέχτηκαν διότι θεωρούμε ότι είναι από τους πλέον αρμόδιους για να καταγράψουμε τις απόψεις τους για τα Web 2.0., αφού στα περισσότερα από τα προγράμματα αυτά μελετούν την διδακτική αξιοποίηση αυτών των εργαλείων και ταυτόχρονα αξιοποιούν τα εργαλεία αυτά για την υποστήριξη των μεταπτυχιακών τους σπουδών (Churchill, 2011). Πιο συγκεκριμένα, μελετήθηκε κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί αυτοί γνωρίζουν αλλά και αν χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες αυτές ή επρόκειτο να τις χρησιμοποιήσουν, όπως επίσης και αν τις θεωρούν ένα χρήσιμο εκπαιδευτικό εργαλείο.

Με την αξιοποίηση των εργαλείων Web 2.0., μπορεί να επέλθει η ενίσχυση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Maloney (2007), όπ. αναφ, στο Ajjan & Hartshorne, 2008). Οι μαθητές πέρα από την αναζήτηση δεδομένων δημιουργούν οι ίδιοι πληροφορίες τις οποίες μοιράζονται με τους υπόλοιπους. Ενισχύονται έτσι τόσο οι γνωστικές ικανότητες των φοιτητών αλλά και δεξιότητες όπως κριτική σκέψη και συνεργατική μάθηση (Ajjan & Hartshorne, 2008; Biasutti & EL-Deghaidy, 2012) όσο και η πρόθεση τους να τα εφαρμόσουν μελλοντικά στις τάξεις τους. Η έρευνα αυτή αποτελεί αφορμή για περαιτέρω διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών για τους λόγους που μπορεί να επηρεάζουν την αξιοποίηση αυτών των εργαλείων.

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Σήμερα πολλοί εκπαιδευτικοί αξιοποιούν τα εργαλεία αυτά κυρίως για να παρουσιάζουν το περιεχόμενο του μαθήματος ή δηλώνουν ότι θα τα αξιοποιήσουν (Ajjan & Hartshorne, 2008) για να ωφελήσουν όχι μόνο την συνεργασία μεταξύ των μαθητών και του εκπαιδευτικού αλλά και τη διαδικασία της μάθησης. Σε πανεπιστήμιο των ΗΠΑ, διερευνήθηκε εάν τα μέλη του γνωρίζουν την εκπαιδευτική χρησιμότητα των Web 2.0. μέσα στη τάξη καθώς και ποιοι είναι οι παράγοντες που θα συμβάλλουν στη χρήση τους. Προέκυψε πως η χρήση των Web 2.0. μπορεί να συμβάλλει στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενισχύεται η ικανοποίηση των φοιτητών, βελτιώνεται η γραφή τους αλλά και η αλληλεπίδραση με τα υπόλοιπα μέλη του πανεπιστημίου (Ajjan & Hartshorne, 2008). Οι Sadaf, Newby & Ertmer (2016) διερεύνησαν επιπλέον τους παράγοντες και τις προθέσεις των μελλοντικών εκπαιδευτικών για το κατά πόσο θα ενσωμάτωναν τα εργαλεία Web 2.0. στις μελλοντικές αίθουσες διδασκαλίας τους καθώς και τις προθέσεις των δασκάλων αλλά και τους παράγοντες που επηρέασαν την πραγματική χρήση των εργαλείων αυτών κατά τη διδασκαλία των φοιτητών. Τα ευρήματα υποστηρίζουν ότι οι περισσότεροι αυριανοί δάσκαλοι ήταν σε θέση να πραγματοποιήσουν τις προθέσεις τους, λίγοι δεν μπόρεσαν να χρησιμοποιήσουν τέτοια εργαλεία λόγω περιορισμένης πρόσβασης σε τεχνολογικούς πόρους και μη υποστήριξης από καθηγητές. Κατέληξαν ότι αυτό που χρειάζεται είναι κατάλληλη κατάρτιση, πρακτικές εμπειρίες αλλά και επιμόρφωση των καθηγητών.

Η έως τώρα έρευνα κυρίως αναδεικνύει ότι οι φοιτητές παιδαγωγικών τμημάτων χρησιμοποιούν περισσότερο εργαλεία επικοινωνίας ενώ εντείνεται η προσπάθεια να αποκτήσουν οι αυριανοί εκπαιδευτικοί θετική στάση για την εκπαιδευτική τους αξιοποίηση (Sadaf, Newby & Ertmer, 2012). Οι υπηρεσίες των Web 2.0. που κυρίως δηλώνουν οι φοιτητές ότι χρησιμοποιούν είναι η κοινωνική δικτύωση, τα άμεσα μηνύματα και λιγότερο ο διαμοιρασμός π.χ. βίντεο κ.λπ. (Σταμούλης 2013; Baltaci-Goktalay & Ozdilek, 2010; Biasutti & EL-Deghaidy, 2012). Οι Hung και Yuen (2010, όπ. αναφ, στο Σταμούλης, 2013) διερεύνησαν μια άλλη διάσταση της χρήσης της κοινωνικής δικτύωσης από την πλευρά των εκπαιδευομένων. Σε δύο πανεπιστήμια της Ταϊβάν χρησιμοποιήθηκε το κοινωνικό δίκτυο Ning σαν συμπληρωματικό εργαλείο παράλληλα με τη κλασσική διδασκαλία του γνωστικού αντικειμένου. Οι φοιτητές αισθάνθηκαν ότι η παράλληλη με τη κλασσική διδασκαλία, διαδικτυακή τους αλληλεπίδραση λειτούργησε θετικά, αναγνώρισαν τη συνεργατική της

αξία, την ανταλλαγή περιεχομένου, ενθουσιάστηκαν με τα μαθησιακά αποτελέσματα νιώθοντας έντονα το αίσθημα του «ανήκειν». Και άλλοι ερευνητές αναδεικνύουν το ρόλο της εκπαίδευσης ως βασικό παράγοντα ενίσχυσης των θετικών στάσεων απέναντι στην μελλοντική εκπαιδευτική αξιοποίηση αυτών των εργαλείων (Baltaci-Goktalay & Ozdilek, 2010) αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα και την παιδαγωγική τους αξία σύμφωνα με τον Popescu (2010, όπ. αναφ, στο Σταμούλης, 2013).

Η χρήση εργαλείων διαμοιρασμού και επικοινωνίας προσφέρει πολλά οφέλη κατά την επαγγελματική και ακαδημαϊκή διαδικασία. Στο πανεπιστήμιο της Κύπρου οι φοιτητές χρησιμοποίησαν ηλεκτρονικά e- portofolio και συμφώνησαν πως αυξάνεται το κίνητρό τους για μάθηση και διάβασμα, τους αρέσει να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά μέσα στο μάθημα έχοντας πρόσβαση σε αυτό βλέποντας την πορεία τους (Akcil & Arap, 2009). Σε πανεπιστήμιο του Χονγκ Κονγκ οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θεωρούν τα blogs χρήσιμα εργαλεία, το 92% δήλωσε πως μέσα από αυτά νιώθουν πιο έντονα την εμπλοκή τους στη μάθηση ενώ το 79% απάντησε πως μαθαίνουν πιο πολύ συγκριτικά με την παραδοσιακή διδασκαλία (Churchill, 2011). Οι Manca & Ranieri (2017) αναζήτησαν σημαντικές προκλήσεις και ευκαιρίες που προσφέρονται από ιστότοπους κοινωνικών δικτύων. Ένα πρακτικό ζήτημα που θα βοηθούσε είναι ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη μια διαδικτυακής τάξης μέσω του Facebook, όπου με τη χρήση εργαλείων μπορεί να αυξηθεί η αυτό–αποτελεσματικότητα, η εμπιστοσύνη καθώς και η ικανότητα να επωφεληθούν για μάθηση. Στο πανεπιστήμιο της Πάτρας εισήχθηκε το Twitter μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Φάνηκε πως υπάρχει υψηλή θετική συσχέτιση μεταξύ του μέσου όρου επίδοσης των προπτυχιακών φοιτητών και της επιθυμίας τους να ενταχθεί το συγκεκριμένο εργαλείο και σε άλλα μαθήματα, ενώ διαφοροποιήθηκε η αίσθηση του «ανήκειν» μέσα στην ακαδημαϊκή κοινότητα (Λούτου, Τσέλιος & Αλτανοπούλου, 2015). Τέλος, στην Πάντοβα φοιτητές από την Αίγυπτο και την Ιταλία συνεργάστηκαν μέσω των wikis και ανέπτυξαν δεξιότητες διαμοιρασμού γνώσης, κριτικής, συνεργατικής μάθησης ώστε να τα χρησιμοποιήσουν μετέπειτα στο μελλοντικό τους μάθημα (Biasutti & EL-Deghaidy, 2012).

Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας

Σκοπός της ποσοτικής έρευνας που πραγματοποιήθηκε ήταν η διερεύνηση των απόψεων των υπηρετούντων και των μελλοντικών εκπαιδευτικών που έχουν παρακολουθήσει προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών στις επιστήμες της εκπαίδευσης απέναντι στα διαδικτυακά εργαλεία Web 2.0 και την μελλοντική τους εκπαιδευτική αξιοποίηση. Πιο συγκεκριμένα, τα ερευνητικά μας ερωτήματα είναι τα εξής:

- Κατά πόσο οι υπηρετούντες και μελλοντικοί εκπαιδευτικοί που έχουν παρακολουθήσει προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών στην εκπαίδευση χρησιμοποιούν τα εργαλεία Web 2.0.;
- Ποιες είναι οι απόψεις των υπηρετούντων και μελλοντικών εκπαιδευτικών που έχουν παρακολουθήσει προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών στην εκπαίδευση για την μελλοντική εκπαιδευτική αξιοποίηση των Web 2.0.;

Μεθοδολογία έρευνας

Στην έρευνα αυτή συμμετείχαν εκπαιδευτικοί που έχουν παρακολουθήσει προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών την τελευταία δεκαετία. Η επιλογή μας αυτή βασίστηκε στο ότι αυτοί αποτελούν την γενιά των εκπαιδευτικών της αξιοποίησης των εργαλείων του Web 2.0. αφού στα περισσότερα από τα προγράμματα αυτά διδάσκονται την αξιοποίηση των

εργαλείων αυτών και ταυτόχρονα τα αξιοποίησαν για την υποστήριξη των μεταπτυχιακών τους σπουδών (Akcil & Arap, 2009; Biasutti & EL-Deghaidy, 2012).

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα αυτή βασίστηκε στις έρευνες της Ζδράβου (2017) και του Σταμούλη (2013). Το πρώτο μέρος (ενότητα 1) αποτελείται από έξι ερωτήματα και αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος (ηλικία, φύλο, παρακολούθηση μαθημάτων ΤΠΕ στην εκπαίδευση, Κάτοχος Πιστοποίησης ΤΠΕ και διδακτική εμπειρία). Το δεύτερο μέρος αποτελείται από δέκα ερωτήματα για τη γνώση, τη χρήση (ενότητα 2) και τη μελλοντική αξιοποίηση (ενότητα 3) σε επαγγελματικό ή εκπαιδευτικό επίπεδο. Πριν τη διεξαγωγή της κύριας έρευνας πραγματοποιήθηκε πιλοτική εφαρμογή του ερωτηματολογίου στην οποία συμμετείχαν 10 εκπαιδευτικοί οι οποίοι δεν συμπεριελήφθησαν στην συνέχεια της έρευνας. Από την ανάλυση των απαντήσεων των ερωτώμενων της πιλοτικής έρευνας δεν διαπιστώθηκαν προβλήματα που να προσβάλουν την επιτευξιμότητα της έρευνας. Κατά την διεξαγωγή της κύριας έρευνας, στείλαμε το ερωτηματολόγιο με email σε ηλεκτρονική μορφή (https://bit.ly/2qCSYEF), σε λίστα περίπου 200 αυριανών και νυν εκπαιδευτικών που είχαν παρακολουθήσει πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στην εκπαίδευση μετά το 2010 στο ΤΕΕΑΠΗ του Πανεπιστημίου Πατρών. Στους εκπαιδευτικούς ζητήσαμε την εθελοντική συμμετοχή τους, παρουσιάσαμε το σκοπό και τα ερευνητικά ερωτήματα τονίζοντας τη συμβολή τους στη διεξαγωγή της έρευνας.

Αποτελέσματα έρευνας

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε, από τους 101 συμμετέχοντες, οι 87 (86%) είναι γυναίκες. Η πλειονότητα των συμμετεχόντων (69%) ανήκει στην ηλικιακή ομάδα έως και 33 ετών και οι 31 (31%) στους μεγαλύτερους από 34 ετών. Οι 86 (85%) ερωτώμενοι δήλωσαν πως έχουν παρακολουθήσει μαθήματα ΤΠΕ στην εκπαίδευση ενώ οι 15 (15%) δεν έχουν παρακολουθήσει. Επίσης, οι μισοί από τους συμμετέχοντες κατείχαν πιστοποίηση ΤΠΕ. Τέλος, όσον αφορά τη διδακτική τους εμπειρία, οι 61 (60%) έχουν εμπειρία έως και 5 έτη και οι 40 (40%) έχουν μεγαλύτερη από 5 έτη.

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων (86%) φαίνεται να γνωρίζει (ερώτηση 2.1,) τα εργαλεία Web 2.0. από αρκετά έως και πάρα πολύ. Τα εργαλεία Web 2.0. τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ταξινομήθηκαν σε δύο ομάδες, τα διαμοιρασμού και τα επικοινωνίας. Στα εργαλεία διαμοιρασμού ανήκουν τα εξής: Το Blog με εύκολες και άμεσες δημοσιεύσεις είτε από τον δημιουργό είτε από άλλους χρήστες. Το Wiki το οποίο αποτελεί έναν ιστότοπο όπου πολλά άτομα μπορούν να συνεργαστούν συντάσσοντας αλλά και μοιράζοντας το έργο τους, το Google drive και Dropbox είναι εφαρμογές αποθήκευσης και κοινής χρήσης αρχείων, το RSS feed ως πρόγραμμα το οποίο δίνει τον απόλυτο έλεγχο στον χρήστη έτσι ώστε να ενημερώνεται για κάθε αλλαγή σε ιστοσελίδες της αρέσκειας του χωρίς να τις επισκέπτεται και το Youtube ιστοχώρος αναζήτησης, αποθήκευσης και κοινοποίησης βίντεο. Στα επικοινωνίας συμπεριλήφθηκαν το Chat και το Forum ως ομάδες online συζητήσεων με μορφή κειμένου για συγκεκριμένα θέματα, το Conference και το Skype που και αυτά αποτελούν ομάδες online συζητήσεων παρέχοντας όμως την δυνατότητα συνομιλίας με ήχο και εικόνα και τέλος το Facebook ως ιστοχώρος κοινωνικής δικτύωσης όπου οι χρήστες επικοινωνούν κυρίως με μηνύματα και το Twitter ιστοχώρος όπου οι χρήστες μπορούν να στέλνουν και να διαβάζουν σύντομα μηνύματα που λέγονται Tweets (Σιακαβάρα & Συνοινού, 2013). Για την διερεύνηση των απαντήσεων των εκπαιδευτικών στις παραπάνω δηλώσεις υπολογίσαμε την μέση τιμή των δηλώσεων σε κάθε μία από τις δύο ομάδες. Οι δύο αυτές μεταβλητές θεωρούμε ότι συνοψίζουν την διακύμανση των δηλώσεων σε κάθε ομάδα σε ικανοποιητικό βαθμό, αφού παρουσιάζουν συντελεστές εσωτερικής συνοχής (Cronbach's alpha) τουλάχιστον 0,7.

Όσον αφορά τα εργαλεία επικοινωνίας φαίνεται ότι οι συμμετέχοντες τα χρησιμοποιούν (ερώτηση 2.2) κυρίως από αρκετά έως πολύ (ΜΤ=3.07, ΤΑ=0.79) και μάλιστα σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό (Wilcoxon Signed Ranks Test Z=2.707, p<0.05) από τα εργαλεία διαμοιρασμού που φαίνεται να τα χρησιμοποιούν κυρίως από λίγο έως πολύ (ΜΤ=2.90, ΤΑ=0.78). Όσον αφορά την χρήση των εργαλείων διαμοιρασμού φαίνεται να διαφοροποιείται σημαντικά ανάλογα με το αν κάποιος έχει παρακολουθήσει μαθήματα σχετικά με τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση (Mann-Whitney U=397,5, p < 0.05) και αν κατέχει πιστοποίηση ΤΠΕ (Mann-Whitney U=966,5, p=< 0.05). Πιο συγκεκριμένα αυτοί που έχουν παρακολουθήσει μαθήματα ΤΠΕ (ΜΤ=2.97, ΤΑ=0.77) χρησιμοποιούν περισσότερο τα εργαλεία διαμοιρασμού από αυτούς που δεν έχουν παρακολουθήσει (ΜΤ=2.50, ΤΑ=0.74). Το ίδιο συμβαίνει και με τους συμμετέχοντες που έχουν πιστοποίηση στις ΤΠΕ (ΜΤ=3.06, ΤΑ=0.68) οι οποίοι χρησιμοποιούν περισσότερο τα εργαλεία αυτά, από αυτούς που δεν έχουν (ΜΤ=2.75, ΤΑ=0.85). Τέλος, για τη χρήση των εργαλείων επικοινωνίας δεν υπάρχουν στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάλογα με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.

Οι περισσότεροι από τους 101 συμμετέχοντες, δηλαδή το 74% δήλωσε ότι ξοδεύει από 0 - 20 ώρες στη χρήση εφαρμογών Web 2.0. (ερώτηση 2.3). Η διαπίστωση αυτή φαίνεται να διαφοροποιείται ως προς την ηλικία (x2=8.7, df=1, p<0.05) καθώς οι νεότεροι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν περισσότερες ώρες τα εργαλεία Web 2.0. από τους μεγαλύτερους ηλικιακά εκπαιδευτικούς. Πιο συγκεκριμένα το 34,3% των νεότερων εκπαιδευτικών (έως και 35 ετών) δήλωσε ότι χρησιμοποιεί πάνω από 20 ώρες τα εργαλεία αυτά έναντι του 6,5% των μεγαλύτερων σε ηλικία (>34 έτη). Επίσης σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες (90%) χαρακτηρίζουν τον εαυτό τους ως ενεργούς χρήστες (ερώτηση 2.4).

Όσον αφορά (μέση τιμή των επτά δηλώσεων, Cronbach's Alpha=0.898) το βαθμό συμφωνίας ότι κάποια από τα χαρακτηριστικά των Web 2.0. υποστηρίζουν την ακαδημαϊκή ή επαγγελματική διαδικασία (ερώτηση 3.1), φαίνεται να τοποθετείται κυρίως μεταξύ του συμφωνώ και του συμφωνώ απόλυτα (ΜΤ=4.26, ΤΑ=0.61). Επίσης, η κατανομή αυτή φαίνεται να μην διαφοροποιείται στατιστικά σημαντικά ανάλογα με τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.

Επίσης στην ερώτηση 3.2. (Σε ποιο βαθμό τα ακόλουθα εργαλεία Web 2.0. θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε ένα μελλοντικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα), οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να προτιμούν σε στατιστικά σημαντικά (t(100)=5.613, p<0.001) μεγαλύτερο βαθμό (μέση τιμή των δηλώσεων, Cronbach's Alpha >0,7) τα εργαλεία διαμοιρασμού (ΜΤ=3.77, ΤΑ=0.73) έναντι των εργαλείων επικοινωνίας (ΜΤ=3.42, ΤΑ=0.84). Επιπλέον η πρόθεση για χρήση και των δύο ομάδων- εργαλείων δεν φαίνεται να διαφοροποιούνται σημαντικά ανάλογα με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά τους.

Όσον αφορά (μέση τιμή των οκτώ δηλώσεων, Cronbach's Alpha=0.932) στον βαθμό που πιστεύουν οι συμμετέχοντες ότι η αξιοποίηση των Web 2.0. στα σχολικά εκπαιδευτικά προγράμματα μπορεί να επηρεάσει τους μελλοντικούς μαθητές τους (ερώτηση 3.1), φαίνεται να τοποθετείται κυρίως μεταξύ του συμφωνώ και του συμφωνώ απόλυτα (ΜΤ=3.54, ΤΑ=0.858). Πιο συγκεκριμένα όπως φαίνεται και στον πίνακα 1 οι εκπαιδευτικοί συμφωνούν ότι τα εργαλεία Web 2.0. θα έχουν θετικό αντίκτυπο για τους μαθητές τους. Τέλος, η κατανομή αυτή φαίνεται να μην διαφοροποιείται στατιστικά σημαντικά ανάλογα με τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά.

Πίνακας 1. Βαθμός συμφωνίας για την επίδραση των εργαλείων Web 2.0. στους μαθητές

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ
Αποτελεί κίνητρο για την ενεργή συμμετοχή τους	3,0%	5,0%	22,8%	39,6%	29,7%
Εμπλουτίζει τις γνώσεις των μαθητών	0,0%	8,9%	24,8%	43,6%	22,8%
Ενισχύει τη δημιουργικότητά τους	1,0%	15,8%	26,7%	38,6%	17,8%
Καλλιεργεί τις ιδιαίτερες δεξιότητες και αναδεικνύει τα ενδιαφέροντά τους	2,0%	15,8%	27,7%	30,7%	23,8%
Ενδυναμώνει το ομαδικό πνεύμα	3,0%	15,8%	26,7%	30,7%	23,8%
Συμβάλλει στην κοινωνική ανάπτυξή τους	4,0%	25,7%	22,8%	31,7%	15,8%
Ενδυναμώνει την κριτική σκέψη τους	5,0%	11,9%	38,6%	25,7%	18,8%
Ενισχύει την αυτοπεποίθησή τους	3,0%	21,8%	36,6%	25,7%	12,9%

Τέλος αναφορικά με τη σχέση μεταξύ της τωρινής και μελλοντικής αξιοποίησης των εργαλείων Web 2.0. φαίνεται ότι αυτή είναι στατιστικά σημαντική μόνο ως προς τα εργαλεία επικοινωνίας (Spearman, ρ= (101)= 0.278, $p<0.05$). Τα εργαλεία επικοινωνίας που φάνηκαν να τα χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί περισσότερο στην επαγγελματική και ακαδημαϊκή καθημερινότητα, φαίνεται ότι είναι πρόθυμοι να τα εντάξουν μελλοντικά στην τάξη τους προς διευκόλυνση της διδασκαλίας.

Συμπεράσματα/Συζήτηση

Στην έρευνα διερευνήθηκαν οι απόψεις των υπηρετούντων και των μελλοντικών εκπαιδευτικών απέναντι στα διαδικτυακά εργαλεία Web 2.0. και τη χρήση τους στην μελλοντική εκπαιδευτική διαδικασία.

Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών γνωρίζει τι είναι τα εργαλεία Web 2.0. και τα χρησιμοποιεί στην επαγγελματική και ακαδημαϊκή τους καθημερινότητα. Τα εργαλεία Web 2.0. που αναφέρθηκαν στο ερωτηματολόγιο χωρίστηκαν σε εργαλεία διαμοιρασμού και εργαλεία επικοινωνίας. Οι εκπαιδευτικοί φάνηκε να χρησιμοποιούν σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό τα εργαλεία επικοινωνίας από τα διαμοιρασμού κάτι που φαίνεται και από προηγούμενη βιβλιογραφία (Σταμούλης, 2013; Baltaci-Goktalay & Ozdilek, 2010). Κάτι σημαντικό που προκύπτει είναι ότι η πιστοποίηση ΤΠΕ ή παρακολούθηση σχετικών μαθημάτων στην εκπαίδευση επηρεάζει τη χρήση συγκεκριμένα των εργαλείων διαμοιρασμού. Όσοι δηλαδή εκπαιδευτικοί έχουν λάβει τις κατάλληλες γνώσεις για τις ΤΠΕ χρησιμοποιούν περισσότερο τα παραπάνω εργαλεία στην καθημερινότητά τους. Όπως συνέβη και με έρευνα φοιτητών της Κύπρου όπου αναγνώρισαν την αξία των εργαλείων διαμοιρασμού μέσα από κατάλληλη εξάσκηση (Akcil & Arap, 2009). Ο χρόνος που διαθέτει η πλειονότητα των συμμετεχόντων στη χρήση τέτοιων τεχνολογιών είναι από 0-20 ώρες. Η ηλικία είναι ο μόνος παράγοντας που επηρεάζει τον χρόνο χρήσης καθώς οι νεότεροι φαίνεται να αφιερώνουν περισσότερες ώρες από τους μεγαλύτερους εκπαιδευτικούς. Οι νέοι είναι πιο εξοικειωμένοι με τα εργαλεία Web 2.0. και είναι λογικό να τα χρησιμοποιούν σε μεγαλύτερο βαθμό από τις άλλες ηλικιακές βαθμίδες (Σταμούλης, 2013). Οι συμμετέχοντες στην συντριπτική πλειονότητα τους χαρακτηρίζουν τον εαυτό τους ως ενεργοί χρήστες. Αυτό σημαίνει πως αλληλεπιδρούν με τις νέες τεχνολογίες και είναι σε θέση να διαμορφώσουν ή και να δημιουργήσουν νέες πληροφορίες. Οι εκπαιδευτικοί συμφωνούν πως τα εργαλεία

διευκολύνουν την ακαδημαϊκή και την επαγγελματική τους διαδικασία σε μεγάλο βαθμό όπως φαίνεται και από τη σχετική βιβλιογραφία (Biasutti & EL-Deghaidy, 2012; Sadaf, Newby & Ertmer, 2012).

Οι εκπαιδευτικοί φαίνεται να είναι πρόθυμοι να χρησιμοποιήσουν περισσότερο τα εργαλεία διαμοιρασμού έναντι των εργαλείων επικοινωνίας μελλοντικά στην εκπαιδευτική διαδικασία και αναγνωρίζουν την θετική επίδραση που μπορούν να έχουν στους μελλοντικούς μαθητές. Οι Sadaf, Newby και Ertmer (2012) βρήκαν πως οι δάσκαλοι θα χρησιμοποιήσουν νέες τεχνολογίες στη διδασκαλία με σκοπό τη δέσμευση επιθυμητών συμπεριφορών. Οι Ajjan & Hartshorne (2008) έδειξαν πως η χρήση των εργαλείων ενίσχυε τις δεξιότητες των μαθητών. Παρά την αναγνώριση της παιδαγωγικής αξίας και των δύο ομάδων εργαλείων οι εκπαιδευτικοί φάνηκε πως θα χρησιμοποιούν μελλοντικά τεχνολογίες επικοινωνίας. Αυτό συμβαίνει γιατί νιώθουν πιο άνετα με τεχνολογίες επικοινωνίας καθώς τις χρησιμοποιούν περισσότερο στην καθημερινότητά τους (Baltaci-Goktalay & Ozdilek, 2010; Σταμούλης, 2013).

Τόσο η βολική δειγματοληψία όσο και η ανισοκατανομή του φύλου, αφού η συντριπτική πλειονότητα ήταν γυναίκες, αποτελούν κάποιους από τους περιορισμούς της έρευνας. Προτείνεται να επαναληφθεί μελλοντικά σε μεγαλύτερο πληθυσμό. Φάνηκε έντονα η ανάγκη για εκπαίδευση των δασκάλων στις ΤΠΕ αναφορικά με τα εργαλεία διαμοιρασμού με την εισαγωγή τους σε προπτυχιακά μαθήματα για την εξάσκησή τους. Υποθέτουμε πως η καλύτερη προετοιμασία και γνώση των εργαλείων διαμοιρασμού στους μελλοντικούς και τωρινούς εκπαιδευτικούς θα τους κάνει να νιώσουν πιο άνετα και πρόθυμους να τα χρησιμοποιήσουν τόσο στην εκπαιδευτική αλλά επαγγελματική τους διαδικασία.

Αναφορές

Ajjan, H., & Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: Theory and empirical tests. *The internet and higher education*, *11*(2), 71-80.

Akçıl, U., & Arap, İ. (2009). The opinions of education faculty students on learning processes involving e-portfolios. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, *1*(1), 395-400.

Anastasiades, P. S., & Kotsidis, K. (2013). The Challenges of Web 2.0 for Education in Greece: A Review of the Literatute. *International Journal of Web-Based Learning and Teaching Technologies (IJWLTT)*, 8(4), 19-33.

Baltaci-Goktalay, S., & Ozdilek, Z. (2010). Pre-service teachers' perceptions about web 2.0 technologies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, *2*(2), 4737-4741

Biasutti, M., & Heba, E. D. (2012). Using Wiki in teacher education: Impact on knowledge management processes and student satisfaction. *Computers & Education*, *59*(3), 861-872.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας.* Αθήνα: Μεταίχμιο.

Churchill, D. (2011). Web 2.0 in education: A study of the explorative use of blogs with a postgraduate class. *Innovations in Education and Teaching International*, *48*(2), 149-158.

Manca, S., & Ranieri, M. (2017). Implications of social network sites for teaching and learning. Where we are and where we want to go. *Education and Information Technologies*, *22*(2), 605-622.

Sadaf, A., Newby, T. J., & Ertmer, P. A. (2012). Exploring pre-service teachers' beliefs about using Web 2.0 technologies in K-12 classroom. *Computers & Education*, *59*(3), 937-945.

Sadaf, A., Newby, T. J., & Ertmer, P. A. (2016). An investigation of the factors that influence preservice teachers' intentions and integration of Web 2.0 tools. *Educational Technology Research and Development*, *64*(1), 37-64.

Αναστασιάδης, Π., & Κωτσίδης, Κ. (2015). Η παιδαγωγική αξιοποίηση των εφαρμογών του Web 2.0 στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, με έμφαση στην ανάπτυξη της συνεργατικής δημιουργικότητας. *Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*, *8*(1Α).

Ζδράβου, Π. (2017). Αντιλήψεις και στάσεις εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των εργαλείων Web 2.0 στο πλαίσιο προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων. Σχολή Επιστημών της Αγωγής Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ιωάννινα.

Λούτου, Σ., Τσέλιος, Ν., & Αλτανοπούλου, Π. (2015). Η επίδραση της χρήσης του Twitter στο μαθησιακό αποτέλεσμα και στην εμπλοκή των φοιτητών: Μία μελέτη περίπτωσης. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, *8*(1-2), 35-50.

Νέφρου, Δ., Ντούσσα, Β., & Παππά Π. (2017). Από το Web 1.0 στο Web 3.0. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Ελλάδας Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας Τμήμα Λογιστικής, Πάτρα

Σιακαβάρα, Χ., & Συνοδινού, Α. (2013). Εργαλεία WEB 2.0 για ανάπτυξη διαδραστικών σεναρίων μάθησης. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών Τμήμα Ηλεκτρονικών Υπολογιστικών Συστημάτων, Πειραιάς.

Σταμούλης, Ι. (2013). *Χρήση υπηρεσιών Web2. 0 και κοινωνικών δικτύων στην ελληνική εκπαίδευση*. Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Θεσσαλία.

Τσιότσιου, Β. (2011). Οι νέες τεχνολογίες του Web 2.0-Συγκριτική αξιολόγηση χρήσης τους στις πόλεις της Καβάλας και της Ορεστιάδας. Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας Τμήμα Λογιστικής, Καβάλα.